

DECIZIE

03 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

Compus din:
Președintele ședinței
Judecătorii
Grefierul

L.Bulgac
G.Dașchevici și S.Gîrbu
E.Călin,

Examinînd în ședință judiciară publică, în ordine de apel, cauza civilă la cererea înaintată de S.A. „Lacerta” împotriva lui XXXXXXXXXX cu privire la încasarea datoriilor și a cheltuielilor de judecată, -

CONSTATĂ:

La data de 14 aprilie 2017, reclamantul S.A. „Lacerta” s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva lui XXXXXXXXXX, solicitînd încasarea din contul ultimului a datoriei în sumă de 28 080, 90 lei și a taxei de stat în cuantum de 842, 43 lei, iar în total suma de 28 923, 33 lei.

În motivarea cererii reclamantul S.A. „Lacerta” a indicat că, în baza facturii nr. BV6215998 din 12 iunie 2013, a predat, iar XXXXXXXXXX a primit marfă în asortiment și s-a obligat să o achite în termenul stabilit. Data eliberării mărfii se consideră data indicată în documentele de predare-primire a mărfii (data eliberării facturii fiscale). Prin urmare, conform actului de verificare din 01 decembrie 2016, datoria lui XXXXXXXXXX față de creditor constituie suma de 28 080, 90 lei.

Susține reclamantul că, la data de 29 decembrie 2016, în adresa pîrîtului XXXXXXXXXX a fost expediată cererea nr. 6610-16de soluționare prealabilă a litigiului, prin care acestuia i s-au comunicat pretențiile înaintate și posibilitatea de a achita datoria în termen de 7 zile calendaristice, însă pîrîtul nu a dat nici un răspuns.

Prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 decembrie 2017, acțiunea înaintată de S.A. „Lacerta” a fost admisă integral în sensul invocat.

Împotriva hotărîrii instanței de fond, la data de 20 decembrie 2017, a declarat apel XXXXXXXXXX, solicitînd casarea hotărîrii și emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii ca tardive.

Apelul este depus în termenul legal de 30 de zile prevăzut de art.362 CPC al RM.

În motivarea apelului apelantul a invocat că, instanța de fond a încălcat și a aplicat eronat normele de drept material, nu a elucidat și constatat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii și fără a da o apreciere pertinentă tuturor probelor. Astfel, prin referința depusă în ședința de judecată din 24 octombrie 2017, până la încheierea dezbaterilor în fond, apelantul a cerut respingerea acțiunii intimatului S.A. „Lacerta” ca tardivă, ținînd cont de prevederile art. 271 și art. 267 alin. (1) Cod civil, însă instanța a respins această cerință, astfel încălcînd dreptul apelantului la un proces echitabil, drept prevăzut de art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Menționează apelantul că, hotărîrea contestată este contradictorie, or, instanța indică, că, „...” în temeiul art. 753 alin. (1) Cod civil și în temeiul facturii fiscale nr. BV6215998 din 12 iunie 2013, precum și în temeiul cererii din 29 decembrie 2016, prin care și s-a solicitat plata în termen de 7 zile calendaristice, de la pîrîtul XXXXXXXXXX urmează a se încasa în beneficiul S.A. „Lacerta” suma de 28 080, 90 lei cu titlu de datorie”. Conform cererii din 29 decembrie 2016, la care face trimitere instanța, intimatul a menționat, că apelantul urma să primească și să achite marfa în termen de 7 zile calendaristice din momentul livrării mărfii, adică la data de 19 iunie 2013. Respectiv, instanța a indicat la pct. 22 din hotărîre, că, „Conform art. 267 alin. (1) Cod civil „Termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani”. Așadar, termenul de prescripție extinctivă conform celor fixate de instanță este 19 iunie 2016, cererea de soluționare prealabilă a litigiului fiind expediată de către intimat cu omiterea termenului de prescripție, la data de 19 decembrie 2016. Paradoxal însă, la pct. 23 al hotărîrii, instanța menționează că, „Potrivit art. 575 Cod civil, în cazul în care termenul de executare a obligației nu este determinat și nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricând executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricând”, intrînd astfel în contradicție cu circumstanțele de fapt și de drept constatate de instanță, or, chiar intimatul menționează în cererea din 29 decembrie 2016 că termenul de executare a obligației este determinat, apelantul urmînd să primească și să achite marfa în termen de 7 zile calendaristice din momentul livrării mărfii, fapt ce a dus la aplicarea eronată de către instanța de fond la emiterea hotărîrii atacate a normelor de drept material.

Mai indică XXXXXXXXXX că, instanța de fond a reținut că, apelantul în ședința de judecată „A explicat că nu a avut cu intimatul, compania S.A. „Lacerta”, niciun fel de raporturi juridice de vânzare-cumpărare” (pag. 68 a dosarului, alineatul 2). Roman Mătură, reprezentantul intimatului, care are un statut neclar în cadrul S.A. „Lacerta”, figurează în calitate de persoană care a perfectat cu re-credință din numele intimatului factura fiscală nr. BV6215998 din 12 iunie 2013, conform căreia apelantului i-ar fi fost livrate de către intimat 2 aparate de aer condiționat, după spusele sale „pentru contabilitatea internă a întreprinderii”, cu un caracter formal. Instanța de fond a respins însă la pct. 18 al hotărîrii atacate explicațiile apelantului ca nefondate și declarative, pentru că nu ar fi prezentat probe în susținerea explicațiilor. Asta deși apelantul a întreprins tot ce a depins de el pentru prezentarea probelor, solicitînd în ședința de judecată din 24 octombrie 2017 audierea în calitate de martor a lui Roman Mătură (a se vedea procesul-verbal de examinare a cauzei, pag. 51 a dosarului). În ședința de judecată din 13 decembrie 2017, apelantul a anexat la materialele dosarului citația expediată lui Roman Mătură, la adresa sediului intimatului, întoarsă prin poștă în adresa apelantului cu mențiunea „necunoscut”, dar și a sediului reprezentantului intimatului (a se vedea pag. 53-58 a dosarului). Roman Mătură a ignorat însă citația apelantului și a refuzat să se prezinte la ședința de judecată. Astfel, apelantul a fost în imposibilitate de a administra probele revendicate de către instanța de fond, implicit de a face uz de dreptul său de a reclama probe.

Relevă apelantul că, respingînd ca fiind nefondate și declarative explicațiile apelantului, instanța de fond a încălcat grav principiul egalității în drepturi și obligații a participanților la proces și a reținut la pct. 16 al hotărîrii atacate, declarativ și total nefondat, fără prezentarea oricăror probe, explicațiile reprezentantului intimatului, precum că cererea din 29 decembrie 2016, expediată la o adresă greșită de către intimat, ar fi fost recepționată de o rudă a acestuia, care ar fi fost obligată să o transmită apelantului. Totodată, instanța

de fond a ignorat argumentele apelantului referitor la faptul că nu a semnat niciun act cu intimatul S.A. „Lacerta”, așa-numitul „act de verificare din 01 decembrie 2016 dintre S.A. „Lacerta” și XXXXXXXXXX” (pag. 4 a dosarului) fiind unul nul, or nu conține semnătura apelantului. Respectiv, instanța de fond a reținut la pct. 10 al hotărârii atacate actul care este prin definiție nul.

Afirmă XXXXXXXXXX că, nu are și nici nu putea avea nici un fel de obligație apărută dintr-o relație contractuală de vânzare-cumpărare a două aparate de aer condiționat cu intimatul, or, acesta nu are un asemenea domeniu de activitate. Conform extraselor din baza de date online md.kompass.com, S.A. „Lacerta” vinde: „fungicide și bactericide, compuși ai cuprului, tablă și benzi din oțel laminate la cald, tablă din fier și oțel și tablă cu acoperire sau magnetică” și nici într-un caz aparate de aer condiționat. Înregistrarea discuțiilor telefonice operate la data de 07 martie 2018 de către apelant la nr. de telefon 022-541852, al intimatului S.A. „Lacerta” (preluat din baza de date md.kompass.com cu Maxim Mătură, administratorul intimatului și rudă a lui Roman Mătură și la nr. de telefon XXXXXXXXXX cu angajata de la depozitul S.A. „Lacerta”, în scopul administrării probelor la dosar, confirmă cele menționate de apelant și ignorate de către instanța de fond: Maxim Mătură nu este decât o persoană interpusă a lui Roman Mătură, întreprinderea fiind controlată de facto de către ultimul, iar însăși depozitara S.A. „Lacerta” a confirmat că întreprinderea nu se ocupă cu vânzarea aparatelor de aer condiționat. În concluzie, intimatul S.A. „Lacerta” nu poate pretinde de la apelant executarea unei obligații, or, temei pentru executare poate constitui conform art. 572 alin. (1) Cod civil doar existența obligației, care în acest caz nu există și nici nu putea exista în conformitate cu probele administrate.

În ședința de judecată în instanța de apel apelantul XXXXXXXXXX a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca fiind tardivă.

Intimatul S.A. „Lacerta” în ședința de judecată nu s-a prezentat, fiind citat în mod legal (f.d.97), motiv din care Colegiul a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia, conducându-se de prevederile art. 379 alin. (1) CPC, care prevede că „Neprezentarea în ședință de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citat legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului”.

Judecând apelul, verificând argumentele invocate, audiind apelantul, analizând materialele pricinii, Colegiul Civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră apelul fondat și pasibil de admitere, cu casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, ca fiind depusă cu omiterea nejustificată a termenului de adresare în judecată. La această concluzie instanța de apel a ajuns, reieșind din următoarele rațiuni.

În conformitate cu prevederile art. 385 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.

Potrivit art.267(1) Cod civil, ”Termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani”.

Potrivit art. 271 și art. 272 Cod civil, ”Acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului”. ”Termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului”.

Raportînd la caz prevederile normelor legale enunțate supra, instanța de apel reține, că reclamantul pretinde la încasarea de la pîrit a unei datorii rezultate în baza unei tranzacții de vânzare- cumpărare a două aparate de aer condiționat, tranzacție realizată prin factura fiscală nr. BV6215998 din 12.06.2013(f.d.3). Din actul de verificare din 01.12.2016(f.d.4), rezultă, că datoria pretinsă de reclamant figurează în evidența contabilă a S.A. „Lacerta”, ca datorie debitorială a pîritului XXXXXXXXXX, începînd cu data de 01.01.2013. La fel, din conținutul cererii de soluționare a litigiului pe cale extrajudiciară(f.d.5), rezultă că pîritul a avut obligația să achite marfa primită în baza facturii menționate mai sus în termen de cinci zile de la recepționarea acesteia. Astfel, termenul de prescripție a început a curge la caz la data de 20.06.2013 și a expirat la 02.06.2016, iar acțiunea fost înaintată în instanța de judecată la data de XXXXXXXXXX(f.d. 7, 11).

În așa circumstanțe instanța de apel consideră, că acțiunea este tardivă, reclamantul nu solicită repunerea în termen, iar pîritul invocă cursul prescripției. Argumentele invocate de apelant în acest sens Colegiul le consideră întemeiate.

Pornind distinct de la cele expuse, în temeiul art. 385 alin. (1) lit. c), art. 389-390, 94 CPC al RM, Colegiul Civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, -

DECIDE :

Admite apelul declarat de XXXXXXXXXX.

Casează hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul central) din 13 decembrie 2017 și emite în pricina dată o nouă hotărâre, prin care:

Respinge acțiunea înaintată de S.A. „Lacerta” împotriva lui XXXXXXXXXX cu privire la încasarea datoriei, ca fiind depusă cu omiterea nejustificată a termenului de adresare în instanța de judecată.

Se încasează de la S.A. „Lacerta” în beneficiul lui XXXXXXXXXX taxa de stat achitată la depunerea apelului în mărime de 631 (șase sute treizeci și unu) lei 82 bani.

Decizia este definitivă și executorie din momentul adoptării, cu drept de recurs în Curtea Supremă de Justiție a RM în termen de două luni de la data recepționării deciziei motivate, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței

L.Bulgac

Judecătorii

G.Dașchevici

S.Gîrbu